

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravištvu lista »Mir« v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 h od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXIV.

Celovec, 26. novembra 1915.

Št. 69.

Grška se ni udala.

Čveterozvezni pritisk na Grško. — Kitchener pri kralju Konstantinu. Grška gre svojo pot.

Bolgari so čveterozvezni zmešali štrene, politično in, strategično. Njihovo čudovito naglo prodiranje v Macedoniji in njihov sunek na Kosovo polje je prehitel akcije čveterozveze na Balkanu. Angleži so menda to takoj uvideli in so zato izkrcali v Solunu le malo čet. Prepustili so to nalogo veliko idealnejšim Francozom. Iz Bolgarije prihaja celo poročilo, da so še tiste izkrcane angleške čete pustile Francoze na cedilu in se Francoze sami bijejo proti Bolgarom. To bi bilo prav v duhu hladnih angleških računarjev. Motil bi se pa, kdor bi sklepal iz tega, da Angleži ne nameravajo na vzhodu nobene vojaške akcije. Le prva in morda najnevarnejša vojaška podjetja naj bi prevzeli na svoje rame Francozi, Anglija pa bo skušala potem začeti tam, kjer se bo kazalo najbolj uspešno in najmanj riskantno, seveda če centralni državi ne napravita drugega računa.

Angleži se drže le Soluna, kakor klop, in ga očitno ne nameravajo tako hitro zapustiti. Začeli so z večjimi stavbami in dajo tamošnjim domačinom dober zaslužek. Solunčani, ki so med vojno imeli bore malo zaslužka, so s tem seveda prav zadovoljni. Pač pa je prišlo med angleškimi in grškimi vojaki ponovno do manjših, krvavih pretepev. V Solunu se čutijo Angleži in Francozi gospodarje. To seveda ne vzbuja v grških vladnih krogih in v srcu grškega kralja Konstantina največjih simpatij do čveterozveze. Odkar je odstopil Venizel, se je Grška vedno bolj odmikala čveterozvezi, in upanje čveterozveze, da bo Grška posegla z orožjem vmes na njeni strani, je šlo po vodi in na njegovo mesto je stopila nevarnost, da Grška sledi Bolgariji. Začela je hoditi po njeni poti. Kralj Konstantin,

pravi poročilo iz Aten, je namreč prepričan, da bodo Avstro-Ogrska, Nemčija in njuni zavezniki na suhem zmagali. Kralj ima pa ovire pri Venizelovih pristaših in pri ljudstvu, ki je Bolgarom sovražno. Zato pa ima kralj vpliv in popolno zaupanje pri vojaštvu, in morda je Dusmanis, načelnik grškega generalnega štaba, v nastopanju proti čveterozvezi še veliko odločnejši nego kralj sam.

To pa pomeni nevarnost za angleško-francoske in srbske čete. Če potisnejo namreč Bolgari sovražne čete na grška tla, bi se zanesla vojna na grško ozemlje. Kdo pa bo pustil vojskovati se drugim v lastni deželi in jo pustošiti? Vrh tega bi Grki kruto prekršili vojno nevtralnost, če bi to dopustili. V takem slučaju jim pač ne kaže drugega kakor srbske in angleško-francoske čete razorožiti ali pa iti z njimi v boj. Ker pa slednjega ne marajo storiti, jim ne preostane drugega kakor prvo. In ta možnost je zelo blizu, ko zavzamejo Bolgari Bitolj.

Angleška, ki vodi sedaj na Balkanu vso akcijo, je bila tako prisiljena, pritisniti na Grško, da jo odvrne od njene namere. Sam Kitchener je bil pri kralju Konstantinu in pri grškem ministrskem predsedniku Skuludisu. Vidi se pa, da ni prav nič opravil; morda le navidezno nekaj, da se stvar zavleče in dobi Grčija čas, dejansko pa prav ničesar. Čveterozveza je izročila Grški noto, da dokaže, da je Kitchenerjevo romanje v Atene prav resno. Nota pravi, da je čveterozveza v varstvo svojih izkrcanih čet prisiljena, prekiniti gospodarska in trgovska olajšanja, ki jih je dosedaj nudila Grški. S tem pa da nikakor noče Grške pri-

siliti, do opusti svoje nevtralnost stališče in da se ta ovira za uvažanje blagā takoj opusti, kakor hitro bo čveterozveza glede grških namenov pomirjena.

Privatna poročila pa povedo tudi, da čveterozveza res vse grške ladje v Egejskem in Sredozemskem morju preiskuje, da jih je več pridržala. „Lokalanzeiger“ poroča iz Rotterdama: Sliši se, da je bilo v Gibraltarju pet grških ladij pridržanih in štiri so bile od angleških križark spravljene v Malto. To so med Grško in čveterozvezo že naravnost silno napeti odnošaji, ki kažejo položaj v zelo resni luči, če je verjeti nemškemu poročilu, da so se pred grškim pristaniščem Patras prikazale tri angleške vojne ladje. V Hermapol vzhodno od atenskega zaliva sta priplula dva francoska topovska čolna, in pred Solunom je vsidranih devet zavezniških vojnih ladij.

Kljub temu čveterozveza ni dosegla demobilizacije Grške, to je, Grška ni poslala vojaštva domov, ampak gre naprej svojo pot. Izogiba se spopada s čveterozvezo, a udala se ni.

Preko Ženeve se poroča, da pariški zunanji urad pričakuje dobesedno grško protestno noto v celoti, ki da bo resnejša, kakor je bila svoj čas Venizelova. O vsebini protestne note se glasi, da Grška ne vidi vsled Kitchenerjevih groženj potrebe, začeti proti Nemčiji, Avstro-Ogrski, Bolgariji in Turčiji sovražnosti. Grška hoče raje svoje opazovalne čete umakniti iz obmejnega ozemlja, kolikor ga je označil Kitchener.

Podlistek.

Na kmetih med Rusini.

Piše Tomo Malle.

24./9. 1915.

Morda bo tega ali onega zanimalo, kakšni so kraji in ljudje, kjer se nahajamo sedaj. Zato vam hočem te nekoliko opisati, kolikor mi pripuščajo razmere.

Že skoraj mesec dni smo v rojni vrsti za Dnjestrom. Dnjester je precej velika reka, ki čisto mirno teče. Zdi se mi večja, kakore pri nas Drava in nima tako kamenite struge. Sploh je tukaj kamenja malo videti.

Kraji so tu večinoma velike planjave, posejane z valovitimi griči. Le tupatam se je Dnjester med tem gričevjem zarezal globoko v zemljo, in so nastali visoki in strmi bregovi.

Zemlja je jako rodovitna. Prst je meter na debelo še čisto črna, samo da je ljudje še ne znajo prav obdelovati. Tu bi rastlo lahko najlepše žito. Zima je tu mrzla, a snega nikdar ne pade veliko, kakor pravijo, nikdar nad pol metra, ker tu ni gor, ampak so same planjave. Le to je slabo, da nimajo lesa. A vseeno živijo — dobro.

Hiše imajo zidane čisto preprosto, a so marsikatere dokaj čedne in lepe. Najprej se postavi leseno ogrodje za zid iz lesenih tramov, vrata, okna itd. Nato se objeje leskove šibe, in te zamečejo potem z ilovico, zmešano s plevami, slamo in glino. Ko se to posuši, je zgradba lahka, trpežna in dokaj močna, mogoče bolj kakor pri nas

slaba opeka. Tak zid ni debelejši kakor kakih 30 do 40 centimetrov.

Zida pa tu vsak kmet sam in ne potrebujejo zidarja. Tudi les zna obdelati sam, večinoma pa ga mora kupiti. Kupijo le peči in štedilnike (Sparherde), ki se nahajajo v vsaki hiši in je vse precej čedno, tako da bi se od marsikod pri nas smeli priti sem učiti.

Ker so deske tu drage, imajo po hišah tla iz ilovice, ki pa so še precej čedna. Hlev je narejen čisto preprosto in nimajo tako velikih podrtij, kakor se vidijo čestokrat pri nas in stanejo veliko denarja. Spodaj je hlev za živino, zgoraj pa kraj za seno. Žito imajo večinoma na prostem lepo sparnano kakor pri nas železničarji seno ali v zato napravljenih kolibah, slamo pa večinoma v kopah na prostem in se jim je čisto nič ne ukonča.

Mlatijo zunaj na dvorišču, veliki posestniki pa, ki imajo mlatilne stroje, kar na polju. Vsak kmet ima zagrajeno hišo; ograja je ali iz lesa, ali, če je mogoče, iz kamenitega zida. Na lepo dvorišče so po ruski navadi dvojna vrata, za vozove in za ljudi posebej.

Ljudje so tukaj sami Rusini in pravoslavne vere. Sicer so jako pobožni in se svojih obredov in zapovedi držijo strogo, veliko bolj kakor pri nas. Le nevedni so še vsem. Le tako je mogoče, da so tako zaverovani v to, kar je ruskega, zlasti v verskih vprašanjih. Ali drugače, če ravnaš z njimi lepo in prijazno, so jako dobri in postrežljivi ljudje.

Nosijo se, kar se mi najbolj dopade, še vedno tako, kakor so se nosili pred sto leti. Navadno

si napravijo vso obleko sami iz platna, ki ga znajo tkati močnega in debelega, pa tudi čisto tenkega in lepega. Moški nosijo bele platnene hlače in to ob delavnikih kakor ob največjih praznikih, dolgo platneno srajco, navadno do kolen, pa čez hlače in ne pod njimi. Seveda izgleda kot bi nosili kratka krila (kiklje). Ako se na to navadiš, se ti ne zdi grdo. Prepasan pa je s širokim, rdečim pasom, za katerim ima tobak, denar, sploh vse. Okrog vratu, na ramah in rokavih pa imajo srajce našivke v lepo rdečih, modrih in zelenih ali drugih barvah. Obleka izgleda lepo in čedno. Navadno imajo, seveda pri delu ne, razun če je že mrzlo, kratek kožuh iz ovčevine brez rokavov, ki je lepo našit v raznih barvah, pa tudi kovinaste našitke, iz nikeljna ali srebra sem videl. In čez to nosijo še dolge, do kolen segajoče kožuhe z rokavi, za moške in ženske enake, ki so dragi in lepo našiti. Tak kožuh ima lahko eden celo življenje. Moški imajo obleko tudi iz sukna, ki je naredijo sami, enako kot je bila pri nas nekdanj raševina. To blago je zelo močno.

Poleti so večinoma bosi, tudi ob nedeljah v cerkvi, kar ni grdo, če je človek tega navajen. Tudi Kristus je hodil bos v tempel. Ljudje tu pač niso tako omehkuženi in z vsemi mažami namazani kakor pri nas. Posebno ženske bi se morale priti sem učiti. Ženske se nosijo čisto preprosto, a vendar čedno, in kakor mati, tako hči. Nimajo, kakor pri nas, cele zaloge raznovrstnih bluz, rutic in Bog ve kaj vse.

(Konec prihodnjaj.)

O demobilizaciji pa ni govora. Pravijo tudi, da nota angleškega poslanika javnosti v Atenah prav nič ni razburila. Z drugimi besedami: Grki se čutijo varne, položaj je pa v bistvu ostal isti, kakor je bil. Vrhtege Italija in Rusija ne kažeta nobene volje, poseči vmes na Balkanu. Tistih 200.000 mož, ki jih je Rusija zbrala na Besarabski meji, — tako se poroča iz Kodanja — je pripravljenih zoper Romunijo in da so vsled tega ustavili Rusi svojo ofenzivo v Galiciji. Tako baje zatrjujejo ruski vojaški krogi.

Za Kosovo polje.

Od severozapada preko Novega pazarja in po Ibarjevi dolini v smeri proti Mitrovici, od severa preko Podujeva v dolino reke Lab, od vzhoda preko Goljak planina in od južno-vzhodne strani preko Žegovac planine se avstro-ogrsko, nemške in bolgarske armade približujejo Kosovemu polju, na katerega tleh se deloma že vršijo boji od južne strani, kjer prodirajo Bolgari preko Kačanika. Bolgarsko poročilo pravi, da se tu borijo Srbi zelo trdovratno, ker vedo, da jim grozi obkoljenje.

Novipazar so zasedle nemške čete od armade našega generala Kövessa. V Ibarjevi dolini stoje naše prodirajoče čete šest kilometrov severno od Mitrovice, in nemške čete so poldneva hoda severno od Prištine zapletene v hud boj za vhod na Kosovo polje. Bolgari prodirajo preko Goljak planine in Žegovac planine in se približujejo Prištini. Poročilo z dne 23. t. m. pravi, da so ujeli tam 8000 Srbov, 22 strojnih pušk in 44 topov.

Tudi drugod so Srbi izgubili veliko topov. Tako so avstro-ogrsko čete dne 21. uplenile 6 topov, 4 strojne puške, en municijski oddelek in mnogo konj. V arzenalu v Novem pazarju so Nemci dobili 50 velikih možnarjev in 8 starejših topov. Tudi ujamejo mnogo Srbov, znamenje, da se srbske armade loteva demoralizacija. Tako je bilo 19. t. ujetih 3800, 20. t. 4400, 21. t. 2600, 22. t. 1500 Srbov, razen onih 8000, ki so jih ujeli Bolgari. Vse ozemlje stare srbske države je zasedeno od zveznih čet.

Tudi proti Črnigori napredujejo operacije, čeravno nekoliko počasneje. Naše čete so v Novem pazarju zasedle Novo Varoš in se bližajo Prijepolju, odkoder je do črnogorske meje le kakih 17 kilometrov. Na severni strani Črnogore napadajo c. in kr. čete črnogorske postojanke na sedlu Kozora, ko so si prej izsilile prehod čez zgornjo Dvino. Ti boji se vršijo v Bosni. Z drugih črnogorskih front zadnje dni ni poročil.

Pol leta vojna z Italijo.

Italijani so s tirolske fronte pritegnili čete k fronti ob Soči in nadaljujejo svoje napade proti goriškim območnim utrdbam in proti Dobrdoški planoti. Uradno poročilo od 22. t. m. pravi: Posebno hud boj je bil v odseku Oslavje, kjer je izurjena dalmatinska domobranja, podpirana od hrabrega kranjskega pešpolka št. 17 predvčeraj še v sovražnikovi roki ostali del naše postojanke popolnoma zopet osvojila nazaj. Več močnih sovražnih napadov na Podgoro je bilo krvavo odbitih. Tudi pri Pevmi in Oslavju, pravi poročilo od 23. t. m., so se naše čete držale proti vsem naskokom.

Na doberdobski planoti se je sovražniku posrečilo, potisniti našo fronto nazaj južozapadno od vrha sv. Mihaela do zapadnega roba sv. Martina. Ponočni napad ogrskih in koroških čet nam je zopet popolnoma pridobil prejšnjo postojanko. Mariborski pešpolk št. 47 je vzhodno od Sela vzdržal tri naskoke.

Zadnji čas so laška poročila veliko pripovedovala o uspehih. Nasproti temu pribije naše uradno poročilo po preteku pol leta vojne z Italijo, da držimo povsod v začetku vojne zavzeto obrambno črto, ob Soči že v četrti bitki. Lahki pa imajo pol milijona mrtvih in ranjenih.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču ni važnih bojev. Zadnje dni so bila naša in nemška uradna poročila kratka: „Nobenih posebnih dogodkov“ ali „položaj je v splošnem neizpremenjen“. Le z dne 22. t. m. pove nemško poročilo, da je bil slaboten ruski sunek proti pokopališču v Illuxt severozapadno od Dvinska odbit. V Volhiniji in ob Styru so se mestoma vršili topovski boji. Iz vojnega poročevalskega stana se z dne 21. t. m. poroča, da je bilo na ruski fronti v vzhodni Galiciji, in sicer na mestih, ki se nahajajo pred glavno črto, opaziti umikanje, ne da bi se bili vršili prej kak posebni boji. Rusi so zapustili predpostojanke. Glavna črta ima gotovo utrjena stanovanja za zimsko vojno.

Francosko bojišče.

Na Francoskem se vršijo le manjši boji in na več mestih se s topovi živahno strelja, posebno živahna je sovražna artiljerija v Šampanji, med Mazo in Mozelo in vzhodno od Lunevilla. Sicer je položaj neizpremenjen.

Boji ob Dardanelah.

Turki poročajo, da se ob Dardanelah vršijo topovski boji. Turška artiljerija je prisilila sovražne transportne ladje, ki so se pri Ari Burnu hotele približati obrežju, da so se umaknile. Na kavkaški fronti nič posebnega.

Izborna se je obnesla za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gripa, infleksi, prani, vratni in boleci v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. angelski

Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.** angelski

Stokholmska krov. — 22, 1'00, 5—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri slatem lovor“, Praga, I., Elizabetna cesta 2.

Dnevno raspešiljanje.

Raznoterosti iz vojne.

Neutralen častnik o bojih ob Soči.

Švedski generalnoštabni stotnik Gadd, ki se nahaja ob Soči, je izjavil poročevalcu „Az Esta“: Srečal sem 70 letnega vojaka, katerega prsi sta dičili mala in velika srebrna hrabrostna svetinja. Ogleдал si je nek nočni napad, priča je bil italijanske kanonade in brezgledne požrtvovalnosti naših vojakov. Hvalil je natančno delo naših baterij. Ena je tako varno postavljena, da zadene vsak strel, a Italijani je ne odkrijejo. V treh mesecih ni izgubila niti enega mrtvega ali ranjenca. Čete prve vrste jedo seveda le po noči, a rezerve so dobro preskrbljene. Vojaki so si zgradili male vasi. Svet ne ve, kaj da tu delajo avstrijski vojaki. Najtežja fronta svetovne vojske je italijanska. Ne morem dovolj občudovati neumorno vztrajnost in odprno silo teh vojakov. Na vprašanje poročevalca, ali bi laška obramba, ako bi imeli Lahi zasedene naše postojanke in če bi jih napadli s tako artiljerijsko premočjo, kakor oni nas, ostala nepredrta, je odgovoril nevtralni generalnoštabni stotnik: „V nobenem slučaju! Po moji sodbi italijanski vojak ni sposoben za to. Napada že, a ne more se boriti vztrajno brez nervoznosti. Saj vidimo, če celo zasedejo kak strelski jarek, ga izgube že po prvem protinapadu. Tako obrambo morejo izvesti le vztrajne avstrijske čete.“

Načelnik ruskega generalnega štaba o vojnem položaju.

Poročevalec nekaterih angleških listov v ruskem glavnem stanu poroča o razgovoru z načelnikom ruskega generalnega štaba, generalom Aleksejevom. General je mnenja, da bo vojna še dolgo trajala. Rusija se mora omejiti na to, da ostane pozorna in da, če mogoče, podpira akcijo zaveznikov. Zdi se, da nameravajo Nemci pričeti z veliko akcijo na zapadu, kar se da sklepati iz dejstva, da spravljajo tja mnogo čet in težkih topov. Na ruski fronti za enkrat ne iščejo odločitve. Nemci se zadovoljujejo s tem, da utrjujejo svoje postojanke v prostoru pri Dvinsku, odkoder nameravajo potem spomladi prodirati naprej.

Novi ruski vpoklici.

Petrograd. (Kor. ur.) Tu je bila vpoklicana vsa črna vojska II. poziva ter je bil izdan poziv, naj se zglase prostovoljci.

Poveljnik Kovna obsojen.

„Tageblatt“ poroča iz Petrograda, da je bil poveljnik trdnjave Kovno, general Grigojev, zovoljo predaje trdnjave v trenutku, ko je bilo še dovolj sredstev za njeno ohranitev in obrambo, od vojnega sodišča v Dvinsku obsojen v izgubo vseh državljanjskih pravic in 15 let ječe.

Kuropatkin v Kišinevu.

Iz Bukarešte se poroča: Vrhovni poveljnik ruske armade, ki naj udari v Bolgarijo, general Kuropatkin, je prispel v Kišinev v Besarabiji.

Turške čete za Macedonijo.

Preko Lugana se poroča iz Pariza: Položaj izkrcanih francosko-angleških čet postaja tako-

rekoč od ure do ure resnejši. Zanesljivo poročajo, da se bliža preko Tracije močna turška armada, ki bo napadla francosko-angleško armado od strani. Ako izkrcane čete ne dobe v najkrajšem času znatnih ojačenj, jim ne preostane ničesar drugega, kakor da se zopet vkrajo.

Bolgarski list o kralju Konstantinu.

Sofija. (Kor. ur.) Vladni „Echo de Bulgarie“ ponatiskuje članek bivšega francoskega protivojškega bojovnika Hervéja, ki zahteva, da se naj prežene kralj Konstantin s prestola ali pa spravijo izkrcane čete iz Soluna zopet na ladje. „Echo de Bulgarie“ pripominja: Kralja Konstantina se ne more pregnati s prestola. Kralj ne živi od milosti Pariza ali Londona, temveč vlada po volji grškega naroda. Tako ne preostaja v Macedoniji izkrcanim Francozom nič drugega, kakor da se zopet vkrajo in spravijo iz Soluna. Francoski vojaki, ki so občutili bolgarski ogenj pri Krivolaku in ob Črni, so to resnico že spoznali ter se presenečeni vprašujejo: „Zakaj se bijemo z Bolgari?“

Poročilo ruskega generalnega štaba.

19. novembra. Poizkusi Nemcev, prekoračiti Dvino severozapadno Friedrichstadta, so se ponesrečili; s streljanjem je bil sovražnik povsod prisiljen k umikanju. Na levem bregu Styra so bili sovražnikovi poizkusi, pri kolodvoru v Czartorysk doseči reko, brezuspešni. V prostoru pri mestu Czartorysk so se naše čete umaknile na desni breg Styra. Umikanje je bilo krito z močnim artiljerijskim ognjem, ki je sovražniku samemu branil prodiranje. Ob Styru navzgor je sovražnik ponovno otvoril ogenj proti našemu bregu pri vasi Novosiolkki (7 kilometrov južnozpadno od Czartoryska).

Poročilo italijanskega generalnega štaba.

Dunaj, 21. novembra. Iz vojnega poročevalnega stana se poroča: 20. novembra. V Cordevali je nasprotnik dne 18. po intenzivni artiljerijski pripravi s številnimi četami napadel vrh Col di Lana. Bil je odbit, v protinapadu ob najhujših izgubah pognan v beg, pri čemer je pustil na bojišču orožje, strelivo in ročne bombe. V Karniji močno obojestransko delovanje artiljerije. Na soški fronti je bil včeraj nadaljevan boj z besnostjo. V odseku Zagora so naši zavzeli močno dolinsko zaporo, kjer se jih 57 ujeli. V goriškem odseku je naša artiljerija svoje živahno delovanje nadaljevala in se je napad na višine severno-vzhodno od Oslavij začel z uspehom. Na Kraški planoti je po sijajno izvedenem naskoku naša pehota dobila trdna tla na enem delu grebena vrha sv. Mihaela med tretjim in četrtem vrhom. Hudi sovražni protinapadi za zopetno osvojenje izgubljenih postojank so se kljub pripravljenemu in spremljajočemu in koncentričnemu ognju mnogoštevilnih baterij vsi ob trdnem odporu naših izjalovili.

Napadi sovražnih letalcev se nadaljujejo. Neki sovražni letalec je bil včeraj od naših obrambnih topov pri Milegni na planoti severnozpadno od Arsiero sestreljen. Pilota in opazovalca so našli mrtva. Oddelek letal je preletel včeraj sovražno letališče pri Ajsovicu in je vrvel tam nad 100 bomb doli, ki so je opustošili. Letalci so se vrnili nepoškodovani.

Italija ne sklene posebej miru.

London. Reuterjev urad poroča iz Pariza: Iz Rima se brzojavlja, da se je Italija pridružila pogodbi, da ne sklene miru posebej.

Gorica v razvalinah.

Solčna Gorica je v razvalinah. To prelepo mesto, v katerem je bil v resnici slovenski živelj močnejši kakor laški in je bilo na tem, da preide čisto v slovenske roke, je sedaj le še kup ožganih razvalin. Ze uradno poročilo je naznanilo, da je več tisoč laških granat padlo v Gorico; ljubljanska dnevnikarja pa objavljata iz Gorice podrobnejša poročila, iz katerih posnemamo sledeče: Napovedbe laških ujetnikov so se uresničile. Dne 18. t. m. ob štirih zjutraj je začela italijanska artiljerija bombardirati Gorico z vžigalnimi granatami. Mesto je še spalo. Prebivalstvo je bežalo iz hiš, vendar je bilo razmeroma mirno. Ljudje so se poskrili v kleti in druge varnejše kraje; zato je bilo človeških žrtev malo, tem večja pa je materialna škoda. Kmalu so se vneli razni deli mesta. Lahki so se maščevali, ker Gorice niso mogli zavzeti in so bili vsi njihovi krvavi napori zaman.

Najlepša poslopja, vse glavne točke so porušene.

Begunci, ki so prišli iz Gorice, pripovedujejo, da je bilo obstreljevanje tako strašno, kot bi bil sodni dan. Artiljerija je streljala granate iz to-

pov, sovražni letalci pa so metali na Gorico bombe. Med drugimi so bile poškodovane sledeče stavbe: „Trgovski dom“, ponos goriških Slovencev, je pogorel do tal. Zjutraj se je vnela gledališka dvorana. Ognjegascem se je posrečilo omejiti požar. Popoldne se je zopet vnel in med prasketanjem in šviganjem plamena so se rušila nadstropja, in trud mestnih ognjegascsev je bil zaman. Ko so Lahi zapazili ognjegasce, so jih obstreljevali, pa brezuspešno.

Laški letalec je vrgel bombo na krasno stavbo, na škofove zavode, iz katere se je okrog ene poldne dvigal dim.

Težke vžigalne granade so s hreščanjem udarjale pod grad v smeri proti cerkvi sv. Antona novega. Kmalu so se začeli dvigati črni oblaki dima iz starega deškega semenišča. Visoko je švigal ogenj iz stare, častitljive stavbe, v kateri je preživel pesnik Simon Gregorčič svoja leta na gimnaziji in iz katere je izšlo toliko naše inteligence, duhovske in posvetne. Hudo je poškodovan knezonadškofijski dvorec. Na Studencu v bolnišnici usmiljenih bratov so svetovali bolnikom: Oblečite se, in kdor more, naj si pomaga proč iz mesta. Po mestu so hodili, kadar je bilo mogoče, odposlanci oblasti, ki so svetovali ljudem, da je bolje, če gredo iz mesta; ni jim treba nikakih legitimacij, že dobijo vse na postaji v V. In odhajali so in odhajajo, drugi pa še ostajajo in vstrajajo.

Na Stolnem trgu je treščila bomba v balkon Jakončičeve hiše, razbite so vse šipe naokoli. Mimo se je peljal čez trg tisti trenotek neki mož iz Prvačine. Iz strahu je umrl na vozu, in ubogi konjiček je vlek naprej svojega gospodarja, dokler ga niso ustavili.

Na Tržaški cesti je padla velika granata v poslopje slovenske kmetijske šole in sicer med postelje. Ni se razletela, vstavila se je in tam stoji 1 meter in 15 cm visoko. Poškodovan je Solski dom, zadeta je hiša Goriške ljudske posojilnice, poškodovana Gabrščkova tiskarna. V Narodni tiskarni v ulici Vetturini v poslopju S. Gregorčičevega doma je padla granata do strojev v podzemlju. Poškodovan je deželni muzej, poslopje policijskega urada, hiša slov. industrijalca Kopača. V kapucinsko cerkev je udril šrapnel zjutraj med sv. mašo in napravil škodo. Težke granate so padle na glavarstvo in hotel „Post“. Popolnoma porušeni in požgani so deli okoli južnega kolodvora in deli okoli ulice Luigia.

Tudi Travniku Lahi niso prizanesli in obisipali vse hiše z granatami in šrapneli. A gorelo ni ničesar. V sredo Travnika je priletela 28 cm granata in razbila vodno cev. Po celem prostornem trgu leže kosi kamenja, kupi zemlje in ometa.

Kaj imajo Lahi od tega? Niti za ped zemlje zavoljo tega niso prišli naprej. To ni vojskovanje, ampak brezmiselno rušenje, izvirajoče edinole iz jeze onemoglosti in maščevanja vsled neuspehov. Bridko so prizadeti Goričani, pa upajmo, da se bo po vojni dvignila iz razvalin še lepša Gorica z vsemi dosedanjimi slovenskimi zavodi in bodo v žarkih južnega solnca odsevali slovenski ulični napisi. Naši vojaki pa bodo tudi še zanaprej branili Gorico, in Italijanova noga naj ne stopi tudi ne na pogorišče.

Skrb za sirote po padlih vojakih.

Nesrečna usoda beguncev je privedla c. kr. vlado, razne javne činitelje in zasebnike do tega, da skušajo na razne načine izboljšati njihov položaj. Brez dvoma se smejo begunci smatrati kot hudo prizadeti po vojni, a neprimerno hujsji je položaj nesrečnih sirot, ki so izgubile svoje roditelje.

Veliko sirot z Goriško-Gradiščanskega se sedaj nahaja bodisi v begunskih taboriščih, kjer prejemajo potom svojih sorodnikov ali varuhov vladno podporo, bodisi pri zasebnih, ki so se iz milosrdja zavzeli za nje.

Socialna in človekoljubna dolžnost pa nam nalaga, da skrbimo tudi za usodo sirot po vojni, in potrebno je, da že sedaj proučujemo načine in sredstva, kako bi se zagotovila tem sirotam prava vzgoja, da postanejo koristni člani družbe.

Med pripravljala dela te človekoljubne akcije spada štetje sirot, pristojnih na Goriško-Gradiščansko. V ta namen se je obrnil deželni odbor na taboriščne uprave s prošnjo, da sestavijo imenike sirot, ki se nahajajo v begunskih taborih. Enaka prošnja je bila odposlana „Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani.“

Mogoče pa je, da zgoraj omenjenim činiteljem ne bodo vsi zaželeni podatki na razpolago, ker se mnogo sirot nahaja pri zasebnikih. Vsled tega prosi deželni odbor take družine, da mu naznanijo imena in starost sirot iz naše dežele, ki jih imajo pri sebi. To naznanilo naj pošljejo deželnemu odboru bodisi naravnost, bo-

disi potom pomožnega odbora za begunce z juga (Dunaj IV. Favoritenstrasse 5), ali pa potom „Posredovalnice za goriške begunce“ v Ljubljani.

Deželni odbor goriški, sedaj na Dunaju I. (Parlament).

Fellerjev dobrodejni, oživljajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“ tolaži bolečine.

12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Dnevne vesti.

Cerkvene vesti. Vlač. g. o. Kalist Vavpotič, provizor v Grebinju, je prestavljen v Možico. Za sprovizorja v Pokrčah je imenovan vlač. g. Rok Tojnko, župnik v Timenici. Župnija Št. Jakob v Možici (patron grajščina Pliberk) je razpisana do 28. decembra. Vlač. g. Ignacij Müller, kaplan v Zgornji Beli, je premeščen kot mestni kaplan v Št. Vid ob Glini. Za provizorja v Št. Donatu je imenovan vlač. g. Janez Kienberger, mestni kaplan v Št. Vidu.

Izpremembe v vodstvu okrajnih glavarstev. Deželni vladni svetnik Aleksander vitez Pawlowski pl. Jaroslav je določen za vodstvo okrajnega glavarstva Beljak, deželni vladni svetnik Robert baron Benz pl. Albkron je prestavljen iz Šmohorja v Velikovec in okrajni glavar Franc vitez Siller pl. Gambolo iz Št. Vida v Špital. Nadalje je bilo deželnemu vladnemu tajniku Martinu vitez Fräß pl. Ehrfeld poverjeno vodstvo okrajnega glavarstva Št. Vid in okrajnemu nadkomisarju Ivanu Merlin vodstvo okrajnega glavarstva Šmohor.

Nov vlak. C. in kr. transportno vodstvo v Beljaku je ugodilo večkrat izraženim željam in zopet uvedlo od 15. novembra naprej dopoldanski osebni vlak št. 415 iz Maribora v Celovec.

Nadvojvoda Evgen in Svetozar Borojević častna doktorja zagrebškega vsenčilišča. Pravna fakulteta Fran Josipovega vseučilišča v Zagrebu je imenovala — občudovaje zmagovito defenzivo na južno-zapadni fronti — vrhnega poveljnika, generalnega polkovnika nadvojvodo Evgena in generala Svetozarja Borojevića častnima doktorjema. „Agrar Tagblatt“ pripominja, da je profesorski kolegij zagrebškega vseučilišča postopal v smislu čustev hrvatskega naroda za boritelje na Soči. Kajti Italija je posegla v vojno, da bi si prilastila hrvatska in slovenska ozemlja, da bi dele hrvatskega in slovenskega naroda spravila pod svoje gospodstvo in jih raznarodila. Hrvatje in Slovenci pa spadajo skupaj in hočejo skupaj ostati, da se bodo mogli nemoteno in neovirano razvijati v narodnem in kulturnem pogledu. Kdor nas hoče ali bi nas hotel ovirati na tem, kdor bi nas hotel s silo zatirati narodno in kulturno, je — tako kliče „Agrar Tagblatt“ — naš smrtni sovražnik.

Tukajšnja Vincencijeva družba ima na praznik Brezmadežnega spočetja, v sredo dne 8. grudnia t. l., popoldne ob 1/2. uri svoj običajni letni shod. Zjutraj je v Benediktinski (Marijini) cerkvi ob 6. uri skupno sv. obhajilo. Premilostljivi gospod knezoškof krški, dr. Adam Heftler so obljubili, da posetijo to društveno zborovanje, ki se vrši v društvenih prostorih tukajšnjega društva katoliških pomočnikov (Neue Weltgasse, v pritličju na desno); zategadelj se vabijo vsi gospodje društveniki in drugi katoliški možje, ki se zanimajo za delovanje tega dobrodelnega društva, da se tega zborovanja kolikor mogoče priložnostno udeležijo.

V Celovcu umrli vojaki. Dne 17. t. m. sta umrla na trebušnem legarju v celovski deželni bolnišnici 32 let stari poljski lovec Gregorič Miha iz Globasnice in 19 let stari pešec Rob Andrej iz Tolmina. Dne 18. t. m. je umrl 24 let stari domobranovec Bösenbeck Jožef iz Nižje-Avstrijskega. Dne 19. t. m. je umrl 40 let stari črnovojniški pešec Stanek Jernej in Moravskega

na tuberkulozi. Istega dne sta podlegla boleznim tudi dva ruska ujetnika in sicer eden vsled žledolčnih izpuščajev, drugi na griži.

Gospodinska šola na Vrhniki se začne s 1. decembrom t. l. in se konča s koncem aprila prihodnjega leta. Sprejemajo se gojenke, ki so izpolnile 14. leto. Vložijo naj prošnje v kar najkrajšem času vsaj do 25. t. m. na kuratorij gospodinske šole na Vrhniki, priložijo naj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in če le mogoče, priporočilo svojega župnega urada. Gojenke notranje šole plačajo mesečno 45 kron, vnanje, ki imajo celodnevni pouk in kosilo v zavodu, 1 krono na dan. Dosedanje prošnje naj se znova oglasijo! Kuratorij gospodinske šole na Vrhniki.

Pogreša se od meseca novembra lanskega leta praporščak Leopold Loigge od 17. pp. IV. 3. M. K. vojna pošta 32. Kdor bi kaj vedel o njegovi usodi, se prosi, da sporoči to njegovemu bratu g. župniku J. Loigge v Pečnici, p. Ledence, Koroško.

Samoumor. Matija Stangl iz Deljevasi pri Žrelcu se je 18. t. m. obesil. Moral bi bil iti k vojaku.

Vojno posojilo in Čehi. „Selsky hlasy“ poročajo, da se je v Pragi podpisala ena milijarda III. vojnega posojila. To je za eno samo mesto naravnost velikanska vsota.

Ogrsko vojno posojilo. Iz Budimpešte poročajo, da je bilo na Ogrskem podpisanih nad dve milijardi kron vojnega posojila.

Resnica prihaja na dan. Kakšno da je razpoloženje za vojno na Italijanskem, povedo naznanila smrti padlih oficirjev in vojakov. V začetku vojne so padali „za večjo Italijo“, potem za „narodno odrešitev“, še pozneje „za obrambo domovine“, danes pa samo še „kot žrtev dolžnosti“.

Za nove davke vedno vneti posl. Steinwender je dobil iz svojega volilnega okraja poziv, naj izposluje nov davek na modo, češ, da se vzlje vojni še vedno uvažajo v Avstrijo francoski modeli preko Švice, vsled česar ne more nastati avstro-ogrsko moda.

Ranjen je bil 10. novembra na laškem bojišču c. in kr. nadporočnik dr. Fran Rostohar.

Prepovedane razglednice. Razglednice češke Šolske matice, ki imajo rdeč in moder tisk na belem papirju, so prepovedane ter se ne smejo več prodajati. — Tudi na vžigalnih Družbe sv. Cirila in Metoda so odstranili te barve. „Slov. Narod“ poroča namreč: Te dni so prišle v prodajo nove vžigalice Ciril-Methodove družbe. Oblika je ista, samo barve so drugo. Mesto dosedanje belomodro-rdeče trobojnice so škatljice le blede-modre z belim pasom na sredi, v katerem se nahaja modri napis: „Mal položi dar domu na oltar“. Nas zanima to zavoljo tega, ker vemo iz najzanesljivejšega vira, da je neki avstrijski nadvojvoda letos povodom neke cesarske slavnosti začuden vprašal svojo okolico, zakaj da Slovenci poleg cesarskih zastav ne razobešajo tudi svojih trobojnic.

Prepovedana knjiga. V Avstriji je prepovedana na Nemškem tiskana knjiga „Berlin—Bagdad.“

Nakupovalne cene koroške vnovčevalnice za živino, veljavne od 20. novembra. Voli, izjemna cena (s 50 odstotki mesne dobave) 2 K 40 v; voli prve vrste 2 K 30 v do 2 K 36 v, druge vrste 2 K 20 v do 2 K 30 v; pitani biki prve vrste 2 K do 2 K 20 v, druge vrste 1 K 80 v do 1 K 97 v. Klavne telice (junice) prve vrste 2 K do 2 K 15 v, druge vrste 1 K 80 do 1 K 97 v; krave prve vrste 1 K 90 v do 2 K 10 v, druge vrste 1 K 60 v do 1 K 95 v za kilogram žive vage; klavna teleta, živa, prve vrste 2 K 20 v do 2 K 50 v, druge vrste 2 K do 2 K 20 v, izstreljena (mrzla tehtana) 2 K 80 v do 3 K 50 v; pitana praseta, živa, prve vrste 3 K 40 v do 3 K 60 v, druge vrste 3 K 20 v do 3 K 40 v, izstreljena (mrzla tehtana) 4 K do 4 K 80 v; pitane svinje, izstreljene (mrzle tehtane) 4 K 60 v do 5 K 20 v; klavne ovce, žive 1 K 20 v do 1 K 50 v, zaklane (mrzle tehtane) 2 K 80 v do 3 K 20 v kilogram.

Oprostitev živinorejcev. Vojno ministrstvo namerava ukreniti vse potrebno, da se moški letnikov 1865 do 1872, ki krmijo živino (posestniki in hlapci) na kmečkih posestvih, ako ni nobene druge moške sile na razpolago, za zirsko dobo 1915/16 oprostijo od črnovojniške službe. Tozadevne prošnje se morajo vložiti pri c. kr. okrajnih glavarstvih.

Kranjski fantje 17. pešpolka so se še povsod izkazali hrabre junake. „Slov. Narod“ poroča o njih: V Galiciji so bili povsod na svojem mestu in so se hrabro borili; iz bojev pri Gorici smo imeli te dni priliko poročati, kako se vrlo bojujejo blizu Gorice v bližnjih Brdih, pri vasi Oslavje nad Pevmo naši kranjski fantje. Sovražnik se je zagnal z vso silo na Oslavje in Pevmo, ali naši fantje so pritisnili in z drugimi junaki vred zaprli pot Italijanom v Gorico s te strani. Vsa čast jim!

Schicht-perilo — Bojno perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Namoči perilo nekoliko ur ali čez noč s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljšje Schichtovo milo znamka „Jelen“ — je še potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prištedi delo, čas, denar in milo.

Ominol je najboljšje sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsod!

Koroška infanterija se je odlikovala v bojih za Kraško planoto posebno 26. dan bitke, to je bilo dne 12. novembra. Italijani so naskakovali z vso silo, in sicer so poslali v boj sveže infanterijske čete. Kakor je Napoleon pošiljal staro gardo, da odloči konec boja, tako so mislili tudi Italijani, da dosežejo s svojo gardo, z berzaljeri, to, česar niso mogli doseči aktivni polki in polki mobilnega vojaštva tekom 25 dni. Ali ne berzaljeri, ne druge čete niso ničesar pridobile. Zopet so bili lovci naših planinskih dežel, ki so odbijali sovražnika, in poleg njih koroška infanterija. Ljuto so jo napadali Italijani, ali ti Italijani so bridko čutili moč Korošcev.

Štajerska domobranska pešpolka iz Gradca in Maribora lahko štejeta dan 11. novembra za svoj častni dan. Silovito so navalili Italijani na Kras, ali ta dva polka sta s svojim ognjem preprečila nešteto italijanskih naskokov. Na bataljon stotnika K., opetovano odlikovanega junaka mariborskih domobrancev, so jurišali Italijani popolne petkrat, naši Mariborčani so jim klicali iz tisoč grl „Avanti!“, ali Italijani so prišli „avanti“ samo toliko, da so imeli prav velike izgube. Ob tako hrabrih bojevniki, kakor so ti domobranci, se razbije vsak italijanski naval.

Krepke besede. Etapni poveljnik v Memelu prosi tamošnji časopis za objavo sledečih vrstic: „Zadnji čas prihaja na etapno poveljstvo mnogo pisem brez podpisa zlasti z vsebino, da ta in ta ni v armadni službi, čeravno je zdrav in močan, in se je gotovo na piscu seveda neznan način kako izmuznil. Obžalovati je, da se v tem velepomembnem času še dobijo taki ljudje, ki imajo še čas za to, da druge ljudi na najrjše način sumničijo. Vsak ne more na bojišče, ampak morajo ostati tudi doma ljudje, ki kot dobri državljani služijo svojemu mestu in tudi domovini. Taka pisma bomo pošiljali vedno dotičnemu, ki je bil od pisca naznanjen, da bo vedel, da ima sovražnika in da ž njim, če dobi takega bojazljivca — ker kdor piše brez podpisa, je bojazlivec — tudi z nevarnostjo, da pride s sodiščem navskriž zavoljo poškodbe telesa, obračuni v smislu cesarjevih besed: „Zdaj jih hočemo mlatiti.“ — Pripominjamo, da je Memel v vzhodni Prusiji in gre torej za razmere v Nemčiji. Vendar so ljudje povsod iz istega mesa in z istimi napakami in bi tudi pri nas ne škodovalo, če bi se denuncijantska pisma brez podpisov dostavljala denunciranim.

Zakaj je moka tako draga? „Grazer Volksblatt“ poroča: Če gledamo cene moki in pšenici zadnjih petih let, dobimo, da je bila razlika med kilogramom moke (ničle) pred vojsko samo 16 do 18 vinarjev. Celo lani oktobra meseca, tedaj že med vojsko, se je ta razlika povišala le na 21 vin. Danes pa znaša 46 vin., kajti kmet dobi od vojničnega zavoda za kilogram pšenice 34 vin., najfinejša moka je pa po 80 vin. Odkod je mogoča tako velika razlika? Da računamo natančno, vzemimo, da se iz kilograma pšenice (34 vin.) namelje samo tričetrt kilograma moke (60 vin.). Treba je tedaj pojasniti razliko 24 vin. Mlinar dobi kot plačilo 218 vin. od kilograma, vojničnitni zavod vzame 4 vin., molar 8 vin. od kilograma, v čemer so vračunani dovozni stroški in njegov zaslužek. Stroški teh treh znašajo tedaj 128 vin., treba je tedaj pojasniti 112 vin. Od tega odpade par vinarjev za voznino. Ostalo pa očividno pripade komisijonarjem vojničnitnega zavoda. Tako požre voznina in vojničnitni zavod s svojimi pisarnami in agenti pri tričetrt kilograma moke 152 vin. S pomočjo vojnega žitnega zavoda smo prišli z dežja pod kap. Omejil se je

sicer zaslužek kmetov in molarjev in se je moka skoro izločila, zato pa požre vojničnitni zavod veliko več kot sta kdaj prej zaslužila kmet in molar. Uspeh vsega tega pa je, da moramo moko in kruh tako drago plačevati, da je že kar greh.

Vojakovo zaupanje.

Od jutra do mraka,
da solnce gor gre,
sovražnik me čaka
in strelja na me.

Na Te se obračam,
moj Oče, moj Bog!
Na Te se zanašam,
me varješ nadlog!

In kroglice brenče mi
okoli ušes,
zdihuje srce mi,
kaj bo de spet res?

Čem hvalo Ti peti,
dokler bom živel.
Razlagal bom sveti,
kdo me je otel!

Tomo Malle

desetnik pri dragonskem polku v Galiciji.

Št. Vid pod Juno. (Smrtna žetev). V pondeljek, dne 15. t. m., smo pokopali ob velikanski udeležbi Vrankovega očeta, Petra Wutte na Veselah. Bil je mož, da jih je malo: marljiv kmet, skrben gospodar, ljubezniv oče in soprog; vedno za pomoč pripravljen sosed, prijazen in dobre nasvete dajajoč faran in občan, veren in bogaboječ kristjan ter kot človek skrajno pravnočuten, ki ni poznal sovraštva. To bi bile glavne lastnosti njegovega izvirnega značaja, v resnici vsega prisvajanja vredne dike, ki jih dandanes vedno manj nahajamo in skoraj, žalibog, najmanj pri takomenovanih „študiranih“ ljudeh. Zavolj svoje poštenosti in razsodnosti pa je bil tudi izvoljen v razne zastope; pri občini je sodeloval neprenehoma nad 40 let kot odbornik, potem kot svetovalec in tudi kot župan, bil je mnogoleten cerkneni ključar in tudi član krajnega šolskega sveta v Št. Primožu. Misli bi kdo, da se je blagi pokojnik silil v ospredje, a to ni res, ravno nasprotno; v svoji skromnosti in ponižnosti se je dostikrat branil sprejeti odgovorne javne posle in naslove. Bil je jako usmiljen in dobrotljiv, kar je pokazal s tem, da je vestno vzredil mnogo, mnogo občinskih sirot. Leta 1913 je bil Peter Wutte za svoje obilne zasluge soglasno imenovan za častnega občana rikarske občine. Da je bil pokojni v resnici obče priljubljen in spoštovan, je jasno pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Dal Bog, da bi blagega moža ohranili vsi znanci ne le v najboljšem spominu, ampak tudi posnemali njegovo trudapolno življenje. N. p. v. m!

Lagodno odvajalno sredstvo, ki okrepi želodca in ne razdraži črevesa, so Fellerjeve tek tvorilne rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. 6 škatlic franko 4 K 40 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Več nego stotisoč zahvalnih pisem. Tudi za Fellerjev „Elsa-fluid“, poznano bolečine tolažeče sredstvo. (f)

Poraba klavne živine med vojsko.

Tajnik trgovske obrtne zbornice v Budimpešti J. Vajo je poročal permanentni komisiji za določanje cen, da smo v monarhiji že l. 1912. bili navezani na uvoz 28.653 glav živine.

Med vojsko je narasla potreba za vojaštvo dnevno na 5.000 glav. Za nemško karpatsko armado in kar porabljajo tovarne konzerv, znaša dnevno okoli 1000 glav. Skupna dnevna poraba tedaj okoli 6000 glav živine.

Vojska traja okoli 15 mesecev ali 450 dni. Vojaštvo in tovarne konzerv so v tem času potrebovali okoli 2.700.000 glav živine.

Za civilno prebivalstvo znaša mesečni konsum okroglo 250.000 glav. Za čas vojske 3.750.000 glav.

Skupna poraba vojaštva in civilnega prebivalstva za čas vojske tedaj 6.450.000 glav živine.

Po zadnjem štetju v monarhiji je pri nas okoli 17 milijonov glav živine. Vsakoletni prirastek znaša 10% ali 1.7 milijonov glav. Ako se 1.7 milijona odšteje od prejšnjih 6.45 milijonov, ostane 4.75 milijonov — kar smo morali vzeti že od rodne glavnice. Razventega se mora odšteti še tudi nek izvoz v Nemčijo in okoli 2.7 milijona glav živine, ki je bila v Galiciji in Bukovini.

Tako ostane od 17 milijonov kvečjemu še 9 milijonov glav živine.

Jasno je tedaj, da nastane deficit (pomanjkljaj), ki mora biti pokrit z uvozom živine iz inozemstva.

(Deloma po „Rundschau“ Joso I. R.)

Dekle, srednje starosti, poštena, ki zna dobro šivati in je vajena vsega domačega dela, želi službe k otrokom ali pa kot hišna. Naslov pove upravnistvo lista „Mir“ pod št. 63.

100 litrov domače pijače!

osvežuje in gasi žejo, vsak si more z malimi stroški sam izdelovati. V zalogi so: Ananas, jabolka, grenadine, maline, muškatne hruške, pomaranče, dišeča perla, višnje. Ponesreči se nikdar. Te domače pijače se poleti zauživajo lahko ohlajene in pozimi tudi gorke, namesto ruma in žganja. Tvarina z natančnim predpisom stane K 450 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dam eno porcijo zastoj. Za gospodarstva, tovarne, večje gospodinjstvo, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavca poživlja in ga ne opoji in njegovi delavni moči ne škoduje.

Janez Grolich,
Engel-drogerija v Brnu št. 638, Moravsko.

Črevljarskega učenca

takoj sprejme pri dobri preskrbi

Jakob Pissiak

meščanski črevljarski mojster v Celovcu,
Bahnhofstraße št. 35.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, dobro blago in poceni. **Plašči za cerkvenika in ministrante**, ovratni plaščki in štole zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. **Komplet z ovratnim trakom** od K 2— do K 280, kakršen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 380, K 4—, K 480. **Rožaste svetilke za večno luč za patentovani stenj.** Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da bode te stalen odjemalec. **oddelka za paramente, knjigarne in trgovine Jožefovega društva v Celovcu.**

500 kron!

Vam plačam, če Vaših kurjih oces, bračavio, trde kože ne odstrani Ria balzam v 3 dneh brez bolečin s korenino vred. Cena lončku z zajamčujočim pismom K 1—, 3 lončki K 250, 6 lončkov K 450. **Kemeny, Kaschau (Kassa), I.**, poštni predal 12/8, Ogrsko.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.